

Drukster-Uitgeefster
Sam: Maatschappij HET LICHT
 bestuurder:
P. DE VISCH, Ledeberg-Gent
 .. REDACTIE ..
 ADMINISTRATIE
 BOOGPOORT, 29, GENT

VOORUIT

Orgaan der Belgische Werkliedenpartij. — Verschijnende alle dagen.

ABONNEMENTSPRIJS
BELGIE

Drie maanden fr. 3.25
 Zes maanden fr. 6.50
 Een jaar fr. 12.50

Men abonneert zich op alle postbureaus
DEN VREEMDE
 Drie maanden (dagelijks verzonden) fr. 6.75

Bekendmaking

Van heden af is het brievenverkeer van Brussel, Verviers en Luik, benevens voorsteden en buurgemeenten, evenals Antwerpen, Hasselt en Welkenraedt zonder voorsteden en buurgemeenten met Zweden en Noorwegen toegelaten. De voorwaarden zijn dezelfde als voor het verkeer met Duitsland, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk-Hongarije, Bosnie-Herzegowina, Denemarken en Zwitserland. Een verkeer met erachter liggende landen in doorgang door Zweden en Noorwegen is niet toegelaten.

Gelijktijdig gelden voor het brievenverkeer tusschen België en het met België in verkeer staande buitenland, — alsoo ook in 't verkeer met Zweden en Noorwegen — volgende beperkingen:

De brieftekst der open af te leveren private brieven naar het niet-vriendelijk buitenland, om 't even of de brieven in Duitse, Vlaamsch-Nederlandsche of Fransche taal opgesteld zijn, zal niet meer dan twee bladzijden gewoon brievenformaat (quart) beslaan. De brieven mogen geen annexen of toevoegsels bevatten, waarin zich berichten bevinden, zij moeten verder in duidelijk, zonder meer goed leesbaar schrift

met niet te enge ruimte ertusschen geschreven zijn, ook mogen geen schriftregels over schriftregels eener andere richting dwars loopen. Bij handelsbrieven kan, wanneer zij overigens aan de bovenstaande voorwaarden voldoen, de inhoud de ruimte van twee bladzijden overschrijden en de bijvoeging van rekeningen, prijsaanduidingen en dergelijke handelsbijvoegingen volgen. Ter verpakking der brieven naar 't buitenland mogen slechts omslagen gebruikt worden, die uit een enkelvoudig papier of stoffe bestaan, dus zonder voering uit zijdepapier of andere stoffen.

Bij brieven die de aangegeven vorderingen niet voldoen, moeten de afzenders daarmee rekenen, dat zij ingevolge de bemoeielijking van nazichtsbij met meerdere weken vertraging op 't bestemmingsdoel toekomen.

Op het brievenverkeer tusschen België en Duitsland vinden de bovenstaande beperkingen geen aanwending. Voor het brievenverkeer met Nederland blijft het bij de dusverre bestemmingen, volgens welke voor mededeelingen van persoonlijke aard slechts postkaarten toegelaten zijn en zuiver handelsmededeelingen in brieven mogen verzonden worden, die echter niet meer dan twee zijden van een gewoon briefblad mogen omvatten.

door zijne wetgeving dat nemen wij aan.

Maar als gij het niet goed vindt, waarom hebt gij het ten minste niet veranderd of nog beter niet afgeschaft, dat is de kwestie.

Gij zijt in België, meer dan dertig jaar aan 't bewind, is dat soms niet genoeg, om bars, bordeelen en rendez-vous te sluiten als gij ze niet goed vindt?

Noten met gaatjes, Centenaar!

Gij hebt wel tijd gehad om het onderwijs te vernieuwen, inkomende rechten te stemmen, werkmenschen die stemrecht vroegen te doen massacreeën en voor dat proper doel Pourbaix en Lalo's te betalen.

Waarom als gij dat kondet doen, kond gij het andere niet!

De kerk is opportunistisch.

Weeral prietpraat!

Eene instelling met een onzichtbaar opperhoofd, die God is, met zijne alwijheid en zijne almacht, met een zichtbaar opperhoofd de paus die onfeilbaar is, moet niet opportunistisch zijn, zij staat boven den zoekenden, tastenden onzekeren mensch, die volgens U een zwak schepsel is.

Uw opportunisme is in dees geval slechts het bewijs uwer zwakte en van uw gemis aan argumenten, in de discussie, waarin gij U ongevraagd gemengd hebt.

Kijkt toekomstige 'eer beter uit uwe cogen, gelijk ne kater uit zijn..... Als Centenaar kunt gij den zin wel volledigen. F. H.

Zekeren dag kloegen ze, twee of drie onzer bestellers. Nu, 'k heb die zakdragers lief. Ze zijn zoo nuttig, zoo door eerlijk, meestal zoo treflijk, zoo bescheiden, zoo beschaafd. Hun klachten voelde ik ingaan in mijn hart en 't kwam er uit:

Maar klagen, brievenbestellers, klagen en kloppen aan hoogerhand, tot dat ze hooren en u voldoende geven. Veel klagen, sel vragen, eischen; ge zult toch het honderdste deel niet bekomen van wat ge waard zijt... — Socialist worden.

Allen schoten in een niet onaangename schaterlach. Doch ik voelde dat in Wezet het socialisme bij deze klagen nog geen dagelijks brood is. 'k Kan toch niet zeggen: Zalig zijn de armen van geest, want het rijk der Hemelen hoort hun toe.

STEVEN BOERSEN.

De moedige musch

Op zekeren dag kwam ik, vergezeld van mijn hond, van de jacht terug en ging slenterend langs de groote dreef van mijn kasteelpark.

Mijn hond liep voor mijne voeten en op eens vertraagde hij zijne stappen. Hij kromp zich in, liet het lijf tegen den grond hangen en half kruipend, snuffelend, loerend, kroop hij voorzichtig voort, juist alsof hij een stuk wild op het spoor ware geweest.

Ik bleef staan, keek voor mij uit over de dreef, en daar ontwaarde ik eene jonge musch, met den gelen rand aan het bekje en het nesthaar op het kopje.

Ik begreep dadelijk dat het vogeltje uit zijn nestje gevallen was, uit het nestje dat daar hoog stond op een tak van een door den wind hevig geschommeld wilgenboom.

Het arm beestje was half bedwelmd door den schrikkelijken val, het trachtte om hulp te piepen en het fladderde naar het gras toe met zijne vleugeltjes waarvan de pluimen nog maar half ontwikkeld waren.

Ik was werktuigelijk blijven staan omdat Tresor ook was blijven staan, alhoewel hij al zijne spieren had gespannen, alsof hij zich gereed had gemaakt voor een sprong, voor een aanval op het nietig dierje.

Maar opeens viel daar als een steen eene oude musch uit den hoogen boom, de vader van het jong, die zich met de zwarte borst, waarvan al de pluimen recht stonden, moedig kwam plaatsen tusschen zijn jong en den hond, die instinktmatig zijne tanden liet zien.

Het verschrikkelijk gebit noch de dreigende houding van mijn loerende jachthond konden de oude musch niet afschrikken, die met rechtstaande pluimen, fladderende vleugels, in vertwijfelend, in wanhoop om hulp piepend, herhaaldelijk toeschoot om zich even snel en behendig terug te trekken.

De oude musch was, niets dan haren moed raadplegend, toegeschoten om haar jong te redden, om het met haar eigen lichaam te verdedigen, maar voor den schrikkelijken vijand was haar tenger lichaam aan het sidderen gegaan van angst, was hare stem schor en woest geworden, terwijl de offergiving van haar leven haar nuteloos toescheen.

Wat een verschrikkelijk ronsler moest mijn hond in hare oogen geweest zijn zooals hij daar voor haar en haar jong stond!

De oude musch had zich nochtans veilig en gerust kunnen houden op den hoogen tak van den hoogen boom!

Maar eene macht die sterker was dan haar wil, had haar gedreven om zich als een steen naar beneden te laten vallen, zonder eenige rekening te houden van het gevaar...

Tresor trok zich ten slotte achter mij terug, alsof hij beschaamd ware geweest in zijne overmacht, in zijne monsterachtigheid....

En dan verwijderde ik mij, mijn hond in de oogen houdend, overvol van een diep gevoel van eerbied voor den kleinen, moedigen vogel.

Lach maar niet, beste lezer, ik was wezenlijk overvol van diepen eerbied voor den kleinen, machtelozen, maar toch heldhaftigen vogel, die mij een zoo treffend bewijs had gegeven van zijne liefde, van zijne offervaardigheid voor zijn kroost.

De liefde, dacht ik verder, is veel sterker dan de schrik voor den dood, dan de dood zelf, want het is door de liefde dat het leven zich ondersteunt en voortzet in de boeze wereld.

Tourgnonleff.

Rond den Oorlog

De uitwerking van granaten

Düwelle schrijft in de «Vorwärts» over de uitwerking van granaten, in het bijzonder in het bosch: Duidelijk, zoo schrijft hij, kan men waarnemen dat de ontplofingskracht van de projectielen sterk naar boven gaat. De beste bescherming tegen inslaande granaten is dan ook ongetwijfeld zich plat op den grond te werpen. Natuur-

Nog een advocaat van kwade zaken!

De Centenaar treedt ook in den dans. Hij kan het niet opkroppen, dat wij de echtscheiding goedkeuren, als het samenleven van man en vrouw, eene onmogelijkheid is gebleken.

Ziehier hoe De Centenaar, Landwaacht en Kleine Patriot, — drie duivels in een wijwatervat, — dit uitlegt:

Het voorwendsel is, dat, volgens «Vooruit», het kristen huwelijk en de onderwerping aan den man welke het oplegt aan de vrouw, deze krenkt in hare waardigheid.

Het is duizenden malen aange-toond dat zulks volkomen onjuist is; is de vrouw onderworpen aan den man; deze is haar liefde, steun en bescherming schuldig.

Helaas, woorden zijn geene oorden. Vooruit laat zich niet afschepen met 'dat zuintje uit de kapelle.

De verschooning die De Centenaar hier wil doen gelden is veeleer eene nieuwe beschuldiging die onze zinswijze komt verrechtvaardigen.

De vrouw is onderwerping aan den man verschuldigd, maar de man moet haar daarvoor liefde, steun en bescherming.

Goed de vrouw is onderworpen! Maar Centenaar als zij nu in plaats van liefde, steun en bescherming, niets anders krijgt, dan verachting, ellende en verdrukking?

Wat dan als 't U blijft, mijnheer? Moet de onderwerping der vrouw voortduren?

Moet zij levenslang en geduldig haar «laveniuk» voortkopen, zonder hoop op verlossing?

Wij dagen U uit openhartig te zeggen: ja zij moet dat doen! Uw catechismus zelve heeft het niet gedurfd, als hij de Christelijke grondbeginselen aan kinderen onderwees.

Uw katholiek goevernement durft de wettelijke echtscheiding niet afschaffen. Zoodanig dat de katholieke leer, die het kerkelijk huwelijk onverbreekbaar verklaart, eene zouteloze parade is.

Zij weigert en zij bukt voor de omstandigheden, zij geeft met de eene hand, wat ze tracht met de andere terug te nemen.

Centenaar, wij kennen die taktiek!

 't Was te verwachten! Wij willen van de onderwerping van de vrouw aan den man niet weten, omdat wij tegen het gezag zijn.

Nu het gezag komt van God en het leidt dus tot God terug.

En Vooruit wil van God niet weten.

Welken ellendigen saucietjespraat.

Wij erkennen het gezag der kollektiviteit, der gemeenschap, der meerderheid, 't is te zeggen het democratisch gezag, in voege in onze inrichtingen en dat wij in kiem verdedigden in de laatste onderwijzerszaak en in vele geschillen tusschen kapitalisten en arbeiders.

De waarheid is dat wij het tzaristisch afkeuring niet erkennen. En 't is dat hetwelk de Centenaar verdedigt voor de mannen op de vrouwen, onverschillig welk gebruik de mannen van hun afkeuring

gezag maken.

Wat God daarover denkt, dat weten wij niet, en het gaat ons ook niet aan. In wereldsche zaken geven wij ons advies, wij laten God met rust en elke zal daarover denken wat hij wil.

De kerk weet dat er ongelukkige huwelijken zijn, bekent de Centenaar.

Tiens, tiens, wij zijn gelukkig dat groot nieuws te vernemen.

Maar het blad voegt daar onmiddellijk bij:

Indien de kerk ondanks alles de onverbreekbaarheid van het huwelijk handhaaft dan is dat om zeer gewichtige redenen van algemeen belang, voor welke het bijzonder belang altijd moet onderdoen.

De ontbinding van het huisgezin zou weldra de ontbinding der maatschappij voor gevolg hebben.

In de drie laatste regels, meenen wij, geeft de Centenaar de groote reden van algemeen belang, waarvoor het bijzonder belang moet onderdoen: de ontbinding van het huisgezin zou weldra de ontbinding der maatschappij voor gevolg hebben.

Maar wie verdedigt er hier de ontbinding van het huisgezin?

Wie als 't U blijft?

Wij verdedigen de ontbinding de echtscheiding der slechte huisgezinnen, na grondig onderzoek en afdoende redenen. Is dat de ontbinding van het huisgezin in 't algemeen?

Wij voor ons hebben een hooger gedacht over de gehechtheid der bevolking aan hunne familie en wij beweren stoutweg dat de gezinnen waar eene aanneemelijke overeenstemming bestaat de overgrote meerderheid, ja de negen tienden zijn.

Het treurig en gezocht voorwendsel van de Centenaar is dus eene gemeene dwarsdrijverij en niets anders.

Over de echtscheiding van Hendrik VIII van Engeland met Katharina van Arragon die de paus niet wilde toestaan, daar kennen wij niemendalle van en het gaat ons niet aan.

Maar er is iets anders dat de Centenaar gekriebeld heeft en hij zegt het als volgt:

«Vooruit» stelt het tegenover elkaar dat «eene katholieke wetgeving de echtscheiding toelaat die de katholieke kerk niet aanvaardt. De kerk wil op het monopolie der zede-lijkheid aanspraak maken en nochtans duldt hare regering bordeelen, bars en rendez-vous.»

Dat is valsche spelen, zeuren, of haarszak doen.

De wetgeving, die de echtscheiding toelaat is, in de verste verte, geene katholieke wetgeving — «Vooruit» weet dat zeer wel.

Het burgerlijk wetboek zooals het in België in voege is, is het wetboek van Napoleon I en die was op verre na geen katholiek — dat is gekend.

Wij zeuren hier niet of wij spelen hier niet valsche.

Heeft Napoleon I dat alles toegelaten?

In 't land van Wezet (Visé)

In de eerste wintermaanden kregen we een blijde tijding: onze post zou gaan. Wat geluk! We zouden in betrekking komen met de buurt, met Luik, met vrienden en verwanten. De Maas was hier ongehinderd vrij gebleven in haar strooming. Nu ook zouden wij wat meer vrijheid krijgen. We adenden gemakkelijker en wijder. We voelden Wezet groter worden en uitgroeien tot in verre streken. Menschen dachten, nog zeer treurig gestemd: «Wie zal hier wel een brief schrijven? Zullen de Belgen nu wel gelooven dat ze uit het doode Wezet een schrift, een woord nieuws, een teken van leven kunnen ontvangen?»

't Bleek al spoedig dat onze brave brievenbestellers werk kregen, enkele zeer bescheiden kaarten en brieven eerst, handelsbriefwisseling weldra en toen veel, veel vrucht van allerhanden postaad. Ja, hoe ging het? Ons postkantoor lag in puin en ligt nu reeds gedeeltelijk met groen onkruid over zijn hoopen en met een dikke laag roet over zijn verwrongen ijzeren gebalkte. 't Is toch wonder hoe moedig onkruid is. Hoe dit zich dadelijk vastklampt en bepaald woonst verkiest, daar waar een booze menschenhand het rustig laat voortgroeien, bloem, zaad, nieuw plantenvolk krijgen, tot dat het, in zijn ongemeene vruchtbaarheid, steen en gruis bezet heeft.

Waarom noemt men dit krachtig en oergezond leven onkruid? Iets dat zoo zijn best doet om door 't leven te geraken en op den dorsten bodem, waar geen zoogenaamd edel wezen tieren, zelfs niet stand houden kan om zijn brood te verdienen, zijn levenssap.

Zijn dan de menschen, die in België zoo op zijn gewoerd tot wel acht miljoen op onzen kleinen driehoek grond, ook woekerezen? Onkruid ruikt men uit. Moet men dan onze menschen ook zoo maar uitrukken en laten dood dorren, op een hoop gesmeten. Kijk, waar onkruid, zoo heet het, weelderig groen komt te staan en in zijn gezond leven manlijk en vrouwelijk wordt, huwt en koppelt, zwanger gaat en ander leven baart, waar zoo, daar in de puinen, in onverstoorde vrede, het leven dat zijn taak heeft volbracht wegsterft, zich dood slaapt, om ander leven uit zich te laten groot worden, heeft de mensch niets gedaan. Geen oog zag ploeg noch spade. Geen oog moest noch zaad, noch eenig werktuig of zorg om één plant het bestaan te bezorgen, den levensstrijd mogelijk te maken. Toch staat er het groen haardicht, zoodat ze 's geen zonnestraal den bodem kan bedwelmen tot lust om in vruchtbaarheid rijk te worden. Toch is alles er overvloedig rijk en vreest den levensstrijd niet. Want dit wat wij, onnoozel, onkruid noemen, vestigt zich niet waar reeds ander volk van dit ras plaats heeft bezet... Dat veel onzer havelozen nu dit onkruid waren! Zij gaven den brui van noodcommissies, van duren tijd, van dakloosheid, van bewapening, loopgraven, kanonkogels, van allen oorlog. Ze zouden gerust, vader, moeder, kinderen, in een huis wonen en voedsel hebben, voortgebracht door hun arbeid. 'k Wou dat heel ons proletariaat thans dergelijk onkruid was.

We verwaarloozden de post. 't Komt omdat ons postkantoor in zijn vergaan nog vol leven is. Wie uit de richting van de wijk Devant-le-Pont komt en in plaats van recht vóór zich uit de brug over te gaan, links den trap afdalaat, moet, zoo spoedig beneden, heel rechtsomkeer maken. Dan loopt hij een pleintje op, omringd door bekoorlijke huisjes uit baksteen en arduin, waarvan de bouw rechts een heel bescheiden boerderijtje is, wiens slaam, best verzorgd, gedeeltelijk buiten staat. Hij loopt echter maar vijf stappen verder vóór zich uit. Daar staat een groote, zware, groene deur op een kier. In dit lang niet groot huis van den hoofd-brievenbesteller wonen thans twee brievenbestellersgezinnen. Het hoofd, een doorgedoopt bejaard mensch, woont met zijn magere al even broodgoede vrouw in 't vertrekje, eind van den gang, juist één trap hoog. Bejaard is het lichaam van den besteller, doch jong is gelaat, veel jonger nog zijn oog. Zijn volle-maan-gelaat glimlacht zoo duren dat het me toeschijnt den jongelingslach te wezen, die nooit uit zijn verrukkelijke plooiën zal komen.

Bij dit levend beeld van vloeden en blijdschap brengen we onze blaadjes voor Vooruit. Ik zeg hem wat het is, ik verfransch hem het adres. Gent is het eenig

woord Nederlandsch dat hij snapt. Wanneer ik hem Vooruit vertaal door En Avant, en hem dietsch maak dat dit een blad is voor het heele Vlaamsche werkvolk, zoover het in België ontvoogd is, zegt hij niets, doch zijn volle maan glanst maar gedurig door van levensvreugd. Hij heeft geen booze gedachten, geen denkbeeld zelfs tegen de socialist. Soms, wanneer hij spreekt slaat hij wel vijf, zes drukregels Wezetisch Waalsch uit. Beseft hij dat we op dit stuk van de wereldletterkunde maar zeer gebrekkig beslagen zijn, zoo sluit hij met: «pardon mesieur le professeur» — «kan ni verstaan, factuur is mijn antwoord en dat verstaat hij.

Kijk nu, wat, na die dun gezaaide kaarten en papieren uit de eerste dagen van den postgang, zoo al gekomen is. Hoopen kaarten, brieven, dienstpapieren, ook al sommige dagbladen, elke hoop voor een afzonderlijke bestemming, allen om 14 kilometer ver naar Luik, «überwachungsstelle», te worden gefietst. Dit niet door hem, omdat, zoals ik zei, de man veel ouder is dan zijn gelaat, noch ouder dan zijn lach. Door de jongsten wordt ijlings besteld. In de eerste weken was de middenpost voor Wezet te Wandre, enkel 7 kilometers ver. De frontlijn werd later uitgebreid.

Daar komt een oude besteller binnen gesukkeld. Die kijkt zuur als een pronkappel. Nauwelijks echter heeft hij een mensch gezien of ook zijn gansch gelaat wordt één lach en zijn mond één aange-naam praten, met metaalstem. Hij komt uit Dalheim en enkele buurdorpen. Hij heeft een eikenhouten stok, met een voortreffelijke ijzeren punt en een kruk zoo zwierig gedraaid en op haar uiteinde zoo fijn tot een allerfijnst tinje gepunt, dat ik mijn oogen bij die kruk niet gelooven kon en ze met den vingertop voelen moest om overtuigd te wezen of ze wel houtzuiver uitliep. Nooit zag ik een zoo bloeiende kruk aan een eikenhouten stok. Die stok nu houdt de man niet in de hand, wel over den schouder. Een sterk lang touw, in alderhande lissen geknoopt en gewrongen, gaat van dien stok in onvolgbare kronkels naar alle richtingen van 's briedragers rug, zoodat er niet de kleinste kronkel is of er hangt minstens een balkvormig pak aan. Deze besteller boezemde me zooveel belangstelling in, dat ik hem voortreffelijk, een heele toekomst lang, in de gaten hield, totdat ik zoo maar eerst een goede kennis, later wel wat meer voor hem werd. Dit kwam, mogelijk wel niet geheel, doch zeker voor een ruim deel, omdat ik maar, zonder berekening, mijn sigarenkoker open-trok, de opening naar hem toe, een gebaar dat hij, tot heden toe, zonder veel talen begrijpt. Ik had die man zien binnenge-sjoffeld komen en dacht onmiddellijk: Jes-ses! die is ver op!

Spoedig echter bleek het anders. Dit sjoffelen bleek me te zijn zijn gewone gang, zooals hij een heelen dag kon gaan, zonder een enkelen misstap, uren, uren duren, door veel wegen, in alle richtingen.

— Faktuur, 't is stikkend heet, je bent toch thans af om die schroeiende zon.

— 'k Ben nooit moe. Zoo zijn er ook oude paarden.

— Ja, doch die pakken?

— Da's voor mijn gevangenen, uit de heele streek, die ik bedien. Geen burgers, hoor meneer. Ik heb maar drie burgers in mijn ronde. Vandaag zijn al de pakken voor soldaten en da's morgen nog zoo en elken dag.

— Zwaar, he! snijdend door den dunnen kiel, in de schouders, plakkend op den rug?

— Och! een mensch weet er niet van, l'Habitude fait tout et c'est la guerre pour tout le monde.

— Ook voor de brievenbestellers?

— Je vous crois, mezieur.

Zoo tref ik hem elken nanoen, als ik kwartier over één op dezelfde plaats voorbij kom, waar ook hij juist voorbijkomt om naar ons postkantoor, juist één trap hoog, zijn pakken te brengen.

Nog een proletarier bij de andere milioenen in de thans moordende wereld. Nog een die paardenwerk doet, doch zeggen «moet»: «de paarden, die haver verdienen krijgen ze niet.»

Kijk zijn goedgedekte schuilplaatsen ook niet te vermijden.

Ik zie dat men bij het bouwen daarvan steeds met meer zorgvuldigheid te werk gaat. Hele bosschen verdwijnen nu in de aarde. De goede dekkingen maken dan ook verreweg het grootste gedeelte van de afgeschoten kogels en de rondvliegende granaatsplinters onschadelijk. Ondanks de ontzaglijke toeneming van de uitwerking der moderne projectielen en de verhoogde snel-

heid van het vuren der kanonnen en ook ondanks alle verfijning in de techniek van het richten en van het waarnemen van het doel, zijn nog nooit in een oorlog zóveel schoten zonder uitwerking gebleven als bij het ongekend grootscheepsche gebruik van geweren en kanonnen, die alle vroegere begrippen ver te boven gaan de hoeveelheid ammunities gebruiken. Als ieder schot raak was, dan was er geen levend mensch meer op de wereld.

Europeesche Oorlog

In West-Vlaanderen

en in

't Noorden van Frankrijk

Officieele telegrammen:

UIT Duitse bron

Groot Hoofdkwartier, 22 Oogst 1915:

Westelijk oorlogsterrein:

De toestand is onveranderd.

Oostelijk oorlogsterrein:

Legergroep van generaalveldmaarschalk von Hindenburg.

Het leger van generaal von Eichhorn maakte oostelijk en zuidelijk van Kowno vorder voortuitgang. Bij het bestormen eener stelling noordelijk van 't Zwinty meer werden 750 Russen gevangen genomen.

Het getal der Russische gevangenen in de gevechten westelijk van Tykocin verhoogde tot over 1100.

Het leger van generaal von Gallwitz dringt zuidelijk van de Narew over de spoorbaan Bialystok-Brest-Litowsk verder voort. Aan gevangenen werden in de twee laatste dagen 13 officieren en meer dan 3550 man ingebracht.

Legergroep van generaalveldmaarschalk Prins Leopold van Boieren

Onder zegerijke gevechten overschreed de legergroep gisteren de spoorbaan Kleszczewo-Litowsk. Den zich opnieuw stellingen vijand wierpen Duitse troepen heden vroeg uit zijne stellingen. Er werden meer dan 3000 gevangenen genomen en een aantal machiegeweren.

Legergroep van generaalveldmaarschalk von Mackensen

De aanvallen der Duitse en Oostenrijksch-Hongaarsche troepen op de gebieden der Korka, der Pulwa, den Bug boven Ogroniki, evenals aan den benedenloop der Krzna, schiedten voortuit.

Voor het Zuidwestfront van Brest-Litowsk niets nieuws. Bij en noordwestelijk van Piszcz (noordoostelijk van Wlodawa) duren de gevechten voort.

Opperste Legerbestuur.

UIT Fransche bron

PARIS, 21 Augustus. (Havas.) Officieel bericht van gister middag:

De strijd der artillerie blijft nog steeds bezig op het grootste deel van het front, vooral op de beide oevers der Oise, in de streek van Plessis, Rove en Wingre, in Champagne, zuidelijk Woivre en op het front aan de Saïlle.

In Argonne hebben de Duitschers een mijn doen springen bij de toegangen der versterkingen op hoogte 235.

Mingvechten in de streek van Vienne-le-Château en gevechten op korten afstand met springbussen en handgranaten in den sector van Marie Thérèse.

Op verschillende punten van het front hadden artillerie-duels plaats. In Artois slaagde de vijand er in, na een hevig artilleriegevecht, om Donderdagnacht terrein weder vasten voet te krijgen in de loopgraven, die wij Woensdag bij den weg Ablain-Argres veroverd hadden.

Artilleriestrijd bijzonderlijk in Bailly, Oiseoever, bij Quennevières, Champagne en van Perthes tot Beau Séjour, tusschen Argonnen en de Maas en in de Vogezen.

In Artesie drie vijandelijke aanvallen. De vijand kon voet stellen in de loopgraven welke wij hem den 18 Oogst ontrokken hadden.

In de Argonnen levendigen mijnenstrijd. strijd met bommen en luchtorpedos.

De strijd was bijzonderlijk in het gebied Rove, Lassigny, in het Aisnedal ook in Champagne.

De vijand wierp 40 granaten op Reims.

Daar de vijand Vauquois bombardeerde, hebben wij een werkzaam vuur tegen zijne loopgraven gericht.

De oorlog tusschen Italië en Oostenrijk-Hongarije

UIT Oostenrijksche bron

WIEN, 21 Oogst 1915. In Tirol stonden een deel onze Tonal stelling en de werken op de hoogvlakten van Savarone en Polgarie ook gisteren onder sterk artillerievuur.

Een Italiaansche infanterieregiment, versterkt door Bersaglieri, viel den Monte Comton tweemaal vergeefs aan. Evenzoo werd in 't gebied van Schludersbach de poging eener Alpini-afdeling, om op de Forame-schachten vooruit te dringen, afge-
wezen.

In het Carinthisch grensgebied duren de gewone geschutskampen voort. De herhaalde aanvallen van sterke Italiaansche krachten tegen het kustlandgebied Flitsch-Tolman bleven weer zonder gevolg. Een

aanval op onze voorste stelling op den Brsic mislukte door het onwrikbaar uithouden der moedige St-Pöltner Landweer en onze batterijen. Voor den Mrali-Brh verloor de vijand minstens 800 man.

Het bruggenhoofd van Tolmein stond tot heden middernacht onder zeer heftig geschutsvuur waarop dan bij Kazorsee, vier tegen de hoogten zuidelijk dezer plaats drie vijandelijke aanvallen volgden, die alle op de taale dapperheid onze troepen afbotsten.

Ook tegen onze stellingen op den rand der hoogvlakte van Doberdo ondernamen de Italianen een enkelen vergeefschen aanval. Anders duurt daar bij het Görzer Bruggenhoofd de artilleriestrijd voort.

Een onzer vliegtuigkaders wierp bommen en brandpijlen op Udine. Alle vliegtuigen keerden behouden terug.

UIT Italiaansche bron

ROME, 21 Aug. (Reuter.) — Wij hebben van Valsugana tot den Meso-bergstroom vorderingen gemaakt. De vijandelijke artillerie heeft op den Panavottaberg gebracht ons uit de nieuwe stellingen te verdrijven. In boven-Cordovole heeft de vijandelijke artillerie het dorp Pieve di Livina in brand geschoten. In den Tolmino-sector ontwikkelen zich de krijgsvorrichingen.

Aan de Russisch-Poolsche-Galicische grens

UIT Oostenrijksche bron

WIEN, 21 Oogst. — De vijand bood gisteren aan de beneden Pulwa en westelijk van Wisoka-Litowsk opnieuw heftigen weerstand tegen de vervolgende Oostenrijksche-Hongaarsche troepen. Hij liet het op vele punten tot bajonetstoten komen; zoo bij de verdediging van het aan den steenweg naar Wisoka-Litowsk gelegen dorp Tokary, dat na heftig strijden genomen werd, en in den strijd om 't steunpunt bij Klukowicz, waaraan Zevenburgsche infanterie te middernacht deelnam. Dikwijls doorbroken en door Duitse troepen ook bij Tymianka achteruitgeworpen, ruimen de Russen heden vroeg de Pulwa-stelling en wijken tegen het Lesna-gebied terug. Voor Brest-Litowsk trokken wij den insluitingskring weer enger. Terwijl de verbonden aan de Krzna-monding vooruitdringen, wierp de veldmaarschalkluitenant van Arz den vijand aan beide zijden van den van Biala komenden steenweg tegen den gordel terug.

Onze bruggenhoofdsortige stelling noordelijk van Wladimir-Wolynsk werd veroverd, waarbij onze troepen sterkere vijandelijke afdeelingen uit het veld sloegen. In oost-Galicie bleef de toestand onveranderd.

UIT Russische bron

PETROGRADE, 20 Augustus 1915. (P. T. A.): Officieel bericht van den staf van den generalissimus:

Den 18den hebben onze oorlogschepen, die den toegang tot de Golf van Riga beschermen, na een gevecht zich in verband met de aanmerkelijke meerderheid van de vijandelijke vloot op eene meer nabijgelegen stelling teruggetrokken.

Op het heele front van Riga tot Janow, aan de Willa, geene enkele wezenlijke verandering.

In Kowno gaat de tegenstander voort zijn succes te ontwikkelen. Hij slaagde erin de stad te bezetten en, verder voorwaarts rukkend, zich te verzekeren van het bezit van het gebied nabij de stad, hetwelk tusschen de Nijemen en de Willa in ligt.

Bij Ossowiec werden gedurende den nacht van den 17den op den 18den en in den loop van den volgenden dag de aanvallen der Duitschers tegen onze stellingen door ons vuur tegengehouden.

Op het front tusschen Ossowiec en Brest en verder naar het zuiden duren de gevechten voort, op sommige plaatsen met de uiterste hardnekkigheid.

De tegenstander ontwikkelde buitengewone hardnekkigheid in zijne aanvallen gedurende den 17den en den 18den tegen onze troepen langs den benedenloop van de Boer, in de richting van Bielsk, langs den spoorweg naar Czarnomela en bij Wlodawa.

Op het front in Galicië geene wijzigingen.

Bij Nowo-Georgiewsk, voert de vijand met toenemende energie aanvallen uit op de versterkingen rechts van den Weichsel en de Narew. De gevechten nemen een bovengemiddeld hardnekkig karakter aan.

De Duitse artillerie is er in geslaagd onze kanonnen tot wijken te brengen en de forten tusschen de Wkra en de Narew, waarop onze verdedigers, trots al hunne inspanningen genoodsaakt waren zich op den rechteroever van de Wkra terug te trekken. Deze omstandigheid heeft de Duitse schaar in staat gesteld om hunne pogingen te concentreeren tegen den Noordsector tusschen Wkra en Weichsel.

Sterke vijandelijke maritieme strijdrachten zijn in de Golf van Riga doorgedragen. Het gevecht tusschen onze schepen en die van den vijand duurt voort.

Op het gevechtsterrein ten westen van

Riga tot de beneden-Willia geene belangrijke wijzigingen.

Na de bezetting van de vestingwerken van Kowno door de Duitschers, heeft zich de rest van het garnizoen bij het veldleger gevoegd, dat stellingen bezet ten westen van de spoorlijn Janow-Kosjedy.

Ten zuiden van Kowno staan onze troepen nog op den linkerover van de Nijemen. Van Ossowiec naar het zuiden en verder langs de boven-Narew en de Boeg hebben de Duitschers gisteren en eergisteren hevige aanvallen ondernomen.

Aan de rechteroever van de Narew, bij Strankowa Gora in den sector Strabla-Bielsk en bij Lipnica twintig werst ten westen van Brest, blijven onze troepen door hunne aanvallen den vijand tegenhouden.

Strabla en Bielsk liggen aan den spoorweg Bialystok-Brest, Lipnica ten zuiden van Rokitno.

Aan de Boeg, ten oosten van Wlodawa, richtte de vijand, die sinds den morgen van 19 Augustus den rechteroever bezet houdt, zijne uiterst krachtige aanvallen verder langs den straatweg naar Piszcz.

Bij Nowo-Georgiewsk hebben de Duitschers na de bezetting van den linkerover van de Wkra, hunne krachten tegen den noordwestelijken sector van de Wkra tot den Weichsel samengetrokken. Door een onafgebroken en allerheftigst bombardement vernielden zij bijna alle werken in dien sector.

In den avond van den 18 Augustus omringde de vijand een fort nabij Wijnmyls en richtte vervolgens zijne aanvalskolonnes in den rug van den sector Zakrocyn. Hierdoor werden onze troepen gedwongen zich in den nacht van 19 Augustus terug te trekken op de linie oude forten voor de binnenste verdedigingslinie. Na twee van die forten den volgenden morgen door hun vuur vernield te hebben, namen de Duitschers bezit van de puinen, waarna zij hun vuur richtten op de binnenste verdedigingslinie.

Wij lieten de brug over de Narew in de lucht vliegen evenals de ontruimde forten in den noordelijken sector.

De strijd om de Dardanellen

UIT Turksche bron

KONSTANTINOPOL, 21 Oogst 1915. — Aan het Dardanellenfront niets van betekenis. De vijand die op 19 Oogst teruggeslagen was geworden, heeft 90 geweren met opgeplante bajonetten, eene massa munitie, machiegeweren, pionier-materiaal, priedraad en werktuigen achtergelaten. Wij namen bovendien vijf gewonden gevangen.

Op de andere fronten niets nieuws.

In den Kaukasus

UIT Russische bron

PETROGRADE, 21 Augustus. (Pet. Tel. Ag.) Mededeeling van den generaal staf van het Kaukasische leger van 13 dezer: Op het geheele front geen gevecht.

OP ZEE

Het in den grond boren van de «Arabic»

LONDEN, 21 Augustus. (Reuter.) De gesagvoerder van de «Arabic» die aan een been gekwetst is, zeide dat hij geen onderzeeboot gezien heeft. Toen hij de torpedo zag naderen, was het voor het schip niet meer mogelijk te ontsnappen.

Er waren 8 minuten om de booten uit te brengen.

De tweede purser deelde mede, dat de torpedo het schip trof bij de machinekamer en dat er een ketelontploffing volgde. De meeste passagiers waren juist klaar met ontbijten. De geheele zijde van het schip werd losgerukt. Vele passagiers waren bezig met kijken naar een ander stoomschip, toen de torpedo trof.

Een bekend tooneelspeler aan boord zeide, dat de lieden in zijn boot 4 1/2 uur hadden geroeid, voor zij waren opgepikt. Er was geen paniek geweest; en er waren geen ongevallen geweest.

Telegrammen aan de Engelsche bladen uit New-York verklaren, dat de tijding in Washington ontroering heeft gewekt. De overweging dat de meeste opvarenden gered zijn heeft opluchting gegeven.

De Amerikaanse consuls te Liverpool en Queenstown hebben last gekregen, verslag uit te brengen.

President Wilson heeft telefonisch mededeeling ontvangen van het gebeurde; hij onthield zich van opmerkingen.

LONDEN, 21 Augustus. (Reuter.) Gisteravond zijn te Queenstown twee schepen aangekomen met 175 passagiers en 216 koppen van de bemanning (uit een totaal aantal van 423 personen aan boord van de «Arabic»). Deze waren gered uit elf booten van de «Arabic». De lieden in de booten maakten een allertrouwst indruk, zij waren ter nauwer nood gekleed en veelal zonder hoed. Verscheidene waren aan hoofd of geel gekleed en moesten per auto naar de hotels worden gebracht en zich onder dokters behandeling stellen.

Voor dat de «Arabic» getorpedeerd werd stormden de passagiers vol angst naar de reddingsgordels, en nauwelijks hadden zij die omgedaan toen het schip getorpedeerd werd. Reddingsbooten en vloten werden in allerijl te water gelaten en de passagiers drongen er zoo snel mogelijk in. Velen vielen in het water en grepen zich aan een vlot vast. Twee matrozen zwommen met een vrouw, die in 't water lag en om hulp gilde, naar een vlot en tilden haar er op. Tal van dames, die zich te bed bevonden, op het oogenblik dat het schip getorpedeerd werd, liepen in haar nachtgewaad het dek op. Aan deze dames werden dekens verstrekt.

LONDEN, 21 Augustus. (Part.) De «Arabic» had een bemanning van 243 kop-

pen en 181 passagiers aan boord, w. o. 26 Amerikanen.

Slechts 6 passagiers en ca. 27 koppen van de bemanning zijn vermist. Echter werden in dat korte tijdsverloop 11 — volgens andere berichten zelfs 15 — reddingsbooten uitgezet en bemand. Zowat 30 van de geredde passagiers zijn gekwetst, waaronder enkelen ernstig.

LONDEN, 21 Augustus. (Reuter.) Er bevonden zich 2813 postzakken aan boord van de «Arabic». Hierbij waren honderden uit Zweden, Noorwegen, Nederland en Zwitserland.

Gotorpedeerd

LONDEN, 20 Augustus. (Reuter.) — Het stoomschip «Ben Kackie» is tot zinken gebracht. De bemanning is gered.

STAVANGER, 20 Augustus. (W. B.) — Van het signalstation Egerö werd gisteren namiddag bemerkt hoe een, met erts (contrabando) geladen vaartuig, op negen mijlen afstands van den vuurtoren bij Egerö tot zinken werd gebracht.

De bemanning werd door een ander vaartuig opgenomen.

CHRISTIANIA, 20 Aug. (W. B.) — Het gisteren voor Egerö getorpedeerde stoomschip is het stoomschip «Bras» uit Skien. De bemanning is door het stoomschip «Luna» van Hangesund opgenomen. De «Luna» werd eveneens door een Duitschen onderzeeër aangehouden, doch kreeg verloop om door te varen.

De «Bras» was met mijnhout van Gothenburg naar Engeland onderweg. Het schip mat 1315 ton; de bemanning had voldoende tijd om eenige kleine scheepstoeu-
stallen mede te nemen.

KOPENHAGEN, 20 Augustus. (W. B.) — Het ministerie van marine maakt bekend: Gisteren en vanmorgen vroeg kwam het bericht, dat een duikboot van onbekende nationaliteit in Deensche territoriale wateren tusschen Saltholm en Stenroesen in de Soendre Flint ten Zuid-Oosten van Saltholm aan den grond was gelopen.

Ter handhaving der neutraliteit werd dadelijk een torpedoboot naar de plaats der stranding gezonden.

LONDEN, 20 Augustus. (Reuter.) — Het stoomschip «Gladiator» is tot zinken gebracht; de bemanning werd gered.

LONDEN, 20 Augustus. (Reuter.) — Een Lloydtelegram meldt, dat de stoomschepen «Samara» en «Bittern» tot zinken gebracht zijn en dat de bemanningen werden gered.

IN BELGIE

Veroordelingen

Volgens mededeeling van de Duitse militaire overheid te Antwerpen, zijn er bij vonnis van het veldgerecht vijf Belgen, van wie één vrouw, veroordeeld tot straffen van 15, 12 en 10 jaren dwangarbeid, omdat ze «manschappen tot den vijand gebracht en de vijandelijke macht gesteund hebben, door hulp te verleen bij de aanwerving van dienstplichtige Belgen voor het vijandelijk leger».

De Belgische Oogst

Men meldt dat de Belgische oogst uiteindelijk aan het Hulp- en Voedingskomitee verkocht worden en aan den prijs zoals de Algemeene Gouverneur vaststelde.

Te Antwerpen

DE TOESTAND

Deze begint er zoo alles behalve rooskleurig uit te zien.

De kleine burger begint in zijn haat te krabben. Wat moet dan de arbeider doen? Wij zijn nog in 't volle zomerseizoen, en aan het koopen van een ei voor wat versterking te verkrijgen is geen denken meer. Deze kosten 17 centiem den stuk.

De boter mag nog alleen het smeer voor rijke menschen genoemd worden, deze kost de kilo van 5,00 tot 5,30 fr.

«Zoetelies», het smeer voor arme menschen, kost 4 fr. de kilo. Daar is dus voor den armen duivel ook geen denken aan, om een kilo te koopen, want gansch den edop was er aan.

De aardappelen staan ook hoog, en wat brandstoffen (kolen) betreft, in de kelders van rijke menschen ziet men ze binnen dragen, bij den armen niet.

Over den prijs van het vleesch zullen wij maar best zwijgen, en de arbeiders kunnen zich tevreden stellen, met over den buik te wijven.

Wat het meest de oogen uitsteekt in dezen benardden tijd, is dat de gemeentebesturen van binnen en buiten de stad, weinig of geen maatregelen nemen tegen de woekeraars.

De wekelijkshoe botermarkten van Lier, Beveren-Waas, St-Nikolaas en zelfs Lokeren, worden niet meer door de rewone koopers bezocht. Woekeraars gaan de koelboeren in hun huis bezoeken, stellen zelf den prijs en slaan de boter aan.

Antwerpen is eene stad, waar niet veel eigenlijke boeren met hun boter naar de markt komen. De meeste boterboeren bezitten een burgerlijke klientele, en zetten prijs, zoals de woekeraars willen.

Wij meenen dat er voor de Interkommunale commissie, saam met de hoerenburgemeesters een schoon werk voor kleine burger en arbeider te doen is.

VAN WOEKER GESPROKEN

In het begin van den oorlog, aanragen wij de maatregelen genomen door het

LONDEN, 20 Augustus. (Reuter.) — Het stoomschip «New-York City» is tot zinken gebracht. De kapitein en de bemanning zijn gelaand.

Loochening

LONDEN, 21 Augustus. (Reuter.) De vernieling van de «Bovic» wordt tegengeproken. Het schip is op de Mersey aangekomen.

Engelsch onderzoeker gezonken

LONDEN, 20 Augustus. (Reuter.) — De Britsche onderzoeker «E 13», die in de Oostzee opereerde, is gisteren bij het Deensche eiland «Saltholm», getrand. Het wordt gemeld dat vijftien leden der bemanning zijn gered en vijftien worden vermist.

KOPENHAGEN, 20 Augustus. (Wolff.) De helft der bemanning van de Engelsche duikboot «E 13», 15 man, waarvan 1 gewond, is gered. Van de andere 14 opvarenden zijn de lijken aan land gebracht; 1 man wordt vermist.

Italië verklaart den oorlog aan Turkije

De italiaansche gezant Markies Garroni heeft heden de Porte eene nota overgereikt waarin verklaard wordt dat Italië aanziet als zich in oorlog bevindende met Turkije. Terzelfdertijd heeft de gezant zijn paspoort verlangd. Als gronden voor Italië's oorlogverklaring worden aangegeven: de ondersteuning van den opstand in Libye door Turkije en de verandering aan de zich in Syrie bevindende Italianen van af te reizen.

Gelynceerd in Amerika

NEW YORK, 21 Oogst 1915: Leo Francis, die over 2 jaren een fabriekmeisje vermoordde en die door den Gouverneur zijn doodstraf zag veranderen in levenslange dwangarbeid, werd eergisteren door een gewapende bende, bestaande uit 25 mannen, uit het gevang gehaald en aan eenen boom opgehangen, zoodat de moordenaar toch de doodstraf onderging.

Leest en verspreidt VOORUIT

meentbestuur, als een afdoende iets. Op alles werd prijs gezet, en elk neringdoener werd verplicht een prijscourant voor zijn venster aan te plakken.

Over dit alles is gras gegroeid, en ieder verkoopt zoodat het hem belieft: men zou mogen zeggen, dat eenieder de vrijheid van uithuilen bezit.

De bruine zeep steeg dagelijks in prijs; bougies en andere hoogst noodige benodigdheden in het gezin verduren per uur.

Op het stadhuus een weinig minder met de armen gevouwen zittingen, en dezen toestand die onuthoudbaar moet worden, te harte nemen, is eene dringende vereischte.

ZOU DIT WAAR ZIJN?

In de stad werd verteld, dat bedienden van den Reinheidsdienst de huizen afloopen, den huurder verzoekende den beirput maar te laten ruimen, daar de stad meststoffen nodig heeft, en dat de kosten ervan maar moeten betaald worden na den oorlog.

Een van deze bedrogenen kreeg acht dagen na het ruimen van zijn put, het briefje tot betaling, welk hij tot heden toe weigert. Wat is daar van waar, en tot wat zou zoo iets kunnen leiden?

In den Bassijn van Charleroi

De mijnwerkers in staking

De staking duurt voort. Mijnwerkers die zich op weg begaven naar Marcinelle, werden door politie en soldaten aangeraden uiten te gaan. Op hunne weigering werden, er verscheidene gedurende eenige uren in kazernen opgesloten.

Hetzelfde gebeurde te Montigny-sur-Sambre.

Te Marcinelle hebben de mijners aan het beheer van den put n. 11 gevraagd, hen 10 % loonsverhoging toe te kennen. Dit is hun geweigerd, waarop zij den arbeid neerlegden. De stakers trokken naar den put n. 13, om er hunne werkgezellen aan te raden ook het werk stop te zetten. Politie en duitse gendarmen hielden hen tegen.

Niettemin heeft de arbeidstilstand op andere putten invloed gehad.

De armoede onder de mijners is groot. De levensbenodigdheden zijn om te duurder en de loonen der zwarte goudslaven zijn uiterst laag. De verbittering op de kolonbarons is groot, daar deze er van onder trokken en het beheer aan enige «hooge ondergeschikten» overlieten.

Nu, van dit kapitalistisch zoodje verwondert ons niemandsdals.

Terwijl men op het laatste oogenblik van den eenen kant werkhernemingen meldt, kondigt men nieuwere stakingen aan.

Overal worden meetings gegeven. Te Châtelet heeft de burgemeester eene bekendmaking uitgeplakt, alle samensprokkelingen verbiedende.

Verscheidene personen werden reeds opgesloten.

3
IN OOST-VLAANDEREN
Werk voor de
Arbeldsloozen

Vele gemeenten hebben werklozen aan den arbeid gezet. Men doet hen grachten vullen of kuiscben, spoorbanen leggen, aan provinciale banen of aan waters werken. De gemeenten zullen voor die werken toelagen ontvangen.

Bij ons onderzoek in verschillende gemeenten hebben wij gezien dat dit werk in orde gedaan wordt en de werklieden er eene bijzondere zorg aan besteden: het is ten andere geen opgejaagd werk.

Maar wat wij ook vaststelden is, dat al deze werken aan de gemeenten geen cent kosten, zoals te Wetteren, Zele, Calcken, Wichelen, enz.

De werklieden trekken hunnen ondestand zoals vroeger en moeten er een zeker aantal uren voor werken.

Er zijn plaatsen waar zij hun alem zelf moeten mede brengen. Daar al de werklozen geene aardewerkers zijn, maar wevers, enz., hebben deze geen alem en zijn zij verplicht het te gaan leenen tegen vergoeding, — want niemand laat zijn eigendom verslijten zonder vergoeding, — of te koop.

Sommigen doen vuil werk, verslijten kleederen; de maag vraagt door 't werken meer eten. En men geeft geene de minste vergoeding voor het werk.

Zijn die gemeentebesturen niet beschaamd?

In Gent, waar socialist in den gemeenteraad en in het schepencollege zetelen, geeft men aan de werkers 0,50 fr. per uur. Op de katholieke gemeenten NIETS.

Nochtans heeft het Nationaal Werklozenfonds er op gedrukt, dat men den werklozen die men aan den arbeid zet, het loon zou betalen dat met den aard van het werk overeenkomt.

Allons, heeren klerikale gemeentebesturen, laat uw hart spreken zoals dit van den anti-kerkialen gemeenteraad van Gent. Denkt toch eens op den ongelukkigen toestand uwer inwoners; 't is hunne schuld niet dat zij werkloos vielen!

Geef uwe werkers een behoorlijk loon!

BRUINTE.

TE GENT

STEDELIJK WERK
DER VOEDING

VERSLAG OVER DE MAAND JULI 1913

Algemeene uitgaven (sedert 13 Oogst 1914).

Aankoop van waren: rijst, boonen, erwten, hominy; — brood; — aardappelen, groenten; — zout; — bestuurskosten:

fr. 1.223.170,97
Vleesch 261.015,83 fr. 1.494.186,1

Ontvangsten:
a) Opbrengst v.d. verkoop der bloem v.d. Colchester 77.500,00

b) Leveringen aan het Groen Kruis 64.478,78

c) Leveringen aan het Geel Kruis 173,00

d) Inschrijvingslijsten & giften 499.823,87

e) Wekel. toelagen Prov. Comité v. Hulp & Voeding 230.000,00 872.072,4

Meer uitgaven dan ontvangsten fr. 622.113,6

In magazijn blijven waren (rijst, boonen, erwten, zout en groenten) voor eene waarde van ongeveer fr. 20.500,00.

Het getal rantsoneen (laatste week Juli) bedroeg 18.400, zijnde 9.200 l., getal, dat 850 l. hooger is dan dat van einde Juni, hetwelk 8.850 liters was.

Getal rantsoneen op 't eind van elke week van Juli: 3 Juli: 17.900; 10 Juli: 18.200; 17 Juli: 18.300; 24 Juli: 18.400; 31 Juli: 18.400.

Getal ondersteunde gezinnen (einde Juli) 9.050 tegen 8.700 einde Juni; aan 3 à 4 personen per familie is 't getal ondersteunden (volwassenen en kinderen) 31.675 tegen 30.500 einde Juni.

FEUILLETON VAN «VOORUIT» (107)

Jacob van Artevelde
DOOR
Handrik Consoelenoo

Omdat hij geen Opperhoofdman is en het nooit worden zal? Het zou er al zonderling gaan in Gent, zoo deze gevleesde duivel er meester ware! Ik versta niet hoe Mher Artevelde, die toch wel iets weet van den haat des Overdekens en misschien van zijn aanslagen, deze slang niet reeds den kop verpletterd heeft.

Hij kan het immers met een enkel teeken zijner hand? Ja maar, Muggelyn, waar bleven dan de Ponden Groot en de stoopen wijn en het vroolijk dobbelspel? Vervloekt geld!

Wat zeg ik daar? Kom, kom, ik val in slaap van dit ernstig denken... Het moet lang middernacht zijn; ik zal maar op mijn nest gaan liggen tot morgen; de Jonkvrouw is toch van alles verzorgd. — Als ik nu maar slapen kan; ik heb schrikkelijk weinig gedronken: of doet die bedrager water in zijnen wijn uit vrees dat ik mij wellicht vergate en zijne euvelheden aan den dag bracht?... Onder het uitspreken dezer laatste woorden stond Muggelyn van de tafel op en liet zich gansch gekleed op zijn legerbed nedervallen.

Even beproefde hij de oogen te sluiten om in slaap te geraken, toen eensklaps een gerucht in den benedenwoning van het

Gemiddelde prijs per rantsoen (laatste week Juli): 0.22 fr. tegen 0.225 fr. (laatste week Juni), hetzij eene vermindering van 1/2 c. per rantsoen.

Oogst 1915.

De Eoonoom: Fr. De Coster.

Voor de krijgsgevangenen

Er wordt den belanghebbenden ter kennis gebracht dat de kantienen aan de volgende krijgsgevangenen zijn aangekomen:

Amberg: Savary Armand.
Alten-Grabow: Heunickx Jozef; Vande Putte François, komende van Merseburg; Van Nieuwenhuize Henri, komende van Friedrichsfeld.
Berlin: Tillieux Edmond.
Chemnitz: Bulteau Henri; Bulteau J.-B.
Celle: Baron d'Udegem d'Acor; Graaf Karel de Kerchove.
Cellulager: Despriet Alphonse; Kerkhof Jerom.
Keulen: De Vaere Adolf.
Dobritz: De Cock Henri; Gailliaert René.
Dulmen: Lemaire Henri; Maes Alfons, komende van Munster; Schepens Alfons.
Friedburg: Kolb Bernard.
Friedrichsfeld: Acke Charles; Angen Leon; De Cock Amedée; Annaert François; Averbek Theodoor; Claerman Louis; Cooman Ch. (twee pakken); Dassonville Ludovic; De Cuyper Karel; Delplancke Guillaume; Dupont Louis; Foreau Ch.; Goyet Leon; Hus Eugene; Keerstocks; Lagrange Alfons; Leclercq Henri; Lefèvre D.; Lombaert Camille; Madeleine J., komende van Sennelager; Ménard Paul; Pete Harry Fenney; Verkeet Alfons; Vermeulen Georges.
Gardelegen: Bonte Richard (twee pakken).
Giessen: Barrois J.; Delaunoy E.; De Ruyck Maurice; De Vriendt F.; Labiau Georges; Roels François, komende van Soltan; Steyaert Oscar; Van Buggenhout P.; Van de Putte Edmond; Van de Wiele Henri, komende van Soltan; Van Goethem Henri; Verdoodt Louis; Vyncke A.
Göttingen: Derkinderen Leon; Vancideren Louis.
Gustrow: Bourdain Alfred; Bondroit J.; Bommeré Alfons, komende van Giessen; Buysse Oscar, komende van Giessen; Calvenae Jusin, komende van Giessen; Casier Henri; Coppieters Frans; Cordy Michel, komende van Göttingen; Cosyns Hector; Coumans J.; De Kessel Florimond, komende van Giessen; De Vogelae M., komende van Odruf; Dumond Sylvere; Fossey H.; Leducq Maurice, komende van Giessen; Paeluck Alfons; Polfliet J., komende van Giessen; Robert Gustave; Van Boxelaere Jerom; Vandeplass Alfons; Vanden Berghie Emiel; Van de Steene Petrus; Van Hulle Omer; Van Parys Arthur; Van Relegheem Jacob, komende van Giessen; Vaernewyck Pierre Louis (twee pakken); Veere Raymond, komende van Giessen; Verwee Camille; Willems Eugene, komende van Parchim.
Gutersloh: Goer, luitenant; Dutat A.
Halle a/Saale: Chapuis Grégoire.
Hameln: Bossaert Julien; De Graeve J.; Keymeulen, oberleutnant; Schaub Alfons; Vercruysse Emile; Vercruysse J.
Havelberg: Brocquiere Jean-Bapt.; Durinage Georges; Gaeremynck Gust.; Van der Haeghe Urban.
Holzminden: Van Tyghem Charles.
Limburg a. L.: Van de Kerkhove Adolf; Warren R.
Lubeck: Exteyl René, komende van Giessen.
Merseburg: Olivier Arthur.
Magdeburg: Baeckelandt Léon, onder-lieutenant; De Gendt Gustaaf, onder-lieutenant; Gillard, onder-lieutenant, komende van Friedburg; Kunkelre Albert, officier; Van Bleyenberge Jules, komende van Döbbeh.
Minden: De Schepper Emiel.
Münsterlager: Bettens J.-B.; Bral Maurice; Coetsier Oscar; Dejonghe Henri; De Winter Léon; Lepez P.; Leyns Achille; Ruyssers Louis-Alfons; Schaubroek Jules; Van de Mijnsbrugge Frans; Van de Walle Alfons; Van Maele Jack.
Münster in W.: Bonheur Gustaaf; Boschman August, komende van Soltan; Bos-suue Omer, komende van Soltan; De

huis weergalmde.
— Wat mag dit nu zijn? morde 'de Ribauden-koning, opspringende. Zou men ontdekt hebben waar de wolven het schaap voerden? Zoo kan ik niet beter doen dan maar spoedig onder het weltsel in de Leije te dalen en tot aan de Sluizekensbrugge te zwemmen!

Hij luisterde intusschen aandachtig en hoorde ditmaal met meer klaarheid dat men driemaal met zachten slag op de buitendeur klopte.

— De Overdeken? riep hij verbaasd, die terugkeert na middernacht? Dit geeft niets goed te beduiden. Kom aan, ik ga hem openen; hij brengt misschien eene nieuwe stoop.

Hij vatte de lamp, ging de trap af en opende de deur, met versmoorde stem tot Geeraart Denys zeggende:
— Sa, meester, het is niet wel van u dat gij mij zoo laat wakken komt; ik droomde juist dat wij samen ter helle voeren en de reis was wonderbaar vreemd, ik verzeker het u...

De Overdeken sloot de deure met onvoorzichtige haast, zonder te antwoorden, terwijl Muggelyn hem het licht voor het aangezicht bracht en verwonderd uitriep:
— Gij heeft, meester! Het zweest druip van het voorhoofd! Hebt gij misschien den geest uwer vrouwe ontmoet? Het is gelijk: ik heb den duivel wel niet gezien, maar nu zie ik hem toch.

— Zwijs, op uw leven, zwijs! bulderde Denys, van woede of benauwdheid siddende.

Hij greep den Ribauden-koning bij den arm en dwong hem, ondanks zijne aan-

ternijen, met hem de trap op te klimmen. In de kamer gekomen, liet hij zich in eenen stoel vallen en sprak met de grootste ontsteltenis:
— Muggelyn, wij zijn verloren indien de Jonkvrouw hier blijft tot den morgen! Een inwoner van Mariëland heeft aan den Voorschepen verklaard, dat hij op den avond der ontvoering eene boot, waarin eenige stilzwijgende mannen zaten, de Lieve heeft zien opvaren — en dat hij in de duisternis iets zeer wits in het midden van de boot zag liggen.

Men heeft daaruit opgemaakt dat het witte voorwerp de huik der Begijn moest geweest zijn. Men deelt nu aan de diensthebbende Tienmannen het bevel rond om met het aanbrenken van den dag alle huizen, die langs de Lieve en de Leije gelegen zijn, van onder tot boven te doorzoeken; en gij kunt wel denken dat men dit huis niet zal overslaan.

Ontdekt men de Jonkvrouw, dan wacht ons het schavot; op vrouwenroof staat de onthoofding, gij weet het wel!

— Ja? Ik heb geen lust om zoo hoog te sterven. Gij kunt zien dat gij u zelven redt; wat mij betreft, ik trek hier uit naar mijnen hof te Walpoort; en vindt men de Jonkvrouw, zooveel te beter.

— Hoe, zooveel te beter! riep Denys met razernij. In een huis dat mij toebehoort? Waar ik nu sedert drie dagen uit en inga? Gij wilt mij zonder hulp overleveren aan den geul, ondankbare!

— Ondankbare? morde Muggelyn, alsof een kleine schelm eenen grooten schelm dankbaarheid kon schuldig zijn. Maar laat zien, — gij zoudt bekwaam zijn met mij te verraden, indien men u

1888 August; De Cuyper Théoophile, komende van Soltan; De Vos René; De-reckx Hector, komende van Soltan; Dulaert Jozef; Fleurman Gaston; Gaudron Henri; Hautson Edmond-Rich.; Kerkaert L.; Jaquart Martial, komende van Minden; Meerschaut Alois; Martens Prosper; Renard Emiel; Snoeck Alfons, komende van Soltan; Steyaert Camiel; Suin Philippe; Van Bellingen Jan (2 p.); Van der Steele Achille; Vanthourout Camiel. — Verlé Oscar.

(Vervolgt.)

Aan onze Briefwisselaars

Wij zien volgaarne dat de toestanden onzer buitens zoo volledig mogelijk in ons blad uiteengezet worden. Toch vestigen wij de aandacht onzer korrespondenten op het feit dat er voor ALLE ruimte genoeg zijn moet in de beperkte plaats waarover wij beschikken.

Weest dus allen zoo kort en zakelijk mogelijk, vrienden, en dan zult gij niet alleen elkeen, maar ook uw eigen zelf tevreden stellen, daar uwe korrespondentiën dan op tijd zullen kunnen geplaatst worden.

Op aller goeden wil wordt dus gerekend.

DE REDAKTIE.

Arrondissement Vendermonde
Te Hamme
GOED NIEUWS
VOOR DE NOODLIJDENDEN

Met genoegen hebben we in het Comitéit vernomen dat men van 't Provinciaal Comitéit meer geld verkregen heeft, waardoor men nu volledig de werkloosheid zal kunnen uitbetalen.

De eerste volledige uitbetaling zal plaats hebben woensdag 25 dezer. Het brood en de soete melk voor de kinderen, zal in de keukens voort gegeven worden. Het overige zal in bons uitbetaald worden.

Voor al de noodlijdenden die van de werkloosheid niet kunnen genieten, zal de ondestand in de keukens blijven bestaan, net als vroeger.

Al de nijverheidsbazen die voor eigen rekening werken en die tot hertoe buiten het Werklozenfonds gesloten waren, zullen in aanmerking genomen worden indien zij werken zonder knechten.

In overeenkomst met het Plaatselijk Werklozenbestuur zal de ondestand uitgekeerd worden als volgt: Aan al de werkloze gezinshoofden 3 fr., aan de werkloze vrouwen 3 fr., aan de meerderjarige kinderen 2 fr., aan de minderjarige kinderen 1 fr. en aan de huismoeders 1,50 fr.

Zoo zullen er 3000 minderjarige kinderen zijn aan 1 fr. en 1500 meerderjarige aan 2 fr.

Aangezien de groote meerderheid der huishoudens met kinderen onder de 16 jaar bestaat, zoo zal het eene schoone verbetering zijn. Spijtig is het er nu maar mede te kunnen beginnen; terwijl hij op de meeste gemeentens al sedert geruimen tijd volledig uitbetaald wordt. Hierdoor hebben onze noodlijdende arbeiders een groot verlies onderstaan.

Cl. R.

Te Wetteren
GEVAARLIJKE TOESTAND

Den 16 Maart 1914 liep het water der Schelde over de kaaien en overstroemde geheel den grooten en kleinen Aard tot half de Brug- en Kattestraten. Al de kelders liepen onder water en mengden zich met den inhoud der gemakputten.

Enige weken daarna kwam minister Helleputte met andere heeren ter plaats, samen met het College van Burgemeester en Schepenen, en men beloofde, om die gevallen te keer te gaan, de kaaien te zullen ophoogen.

De zomer ging voorbij, er werd niets gedaan.

De oorlog brak uit en dan was er niet aan te denken.

In Januari en Februari van dit jaar, zelfde spel: Overstroming.

De Wetteraars dachten: «Nu zal het er

in handen kreeg. Gij wilt niet dat men de Jonkvrouw hier vinde? Welnu, zet haar dan op de straat en laat haar loopen.

— Om Gods wil, Muggelyn, houd af van spotten; het gevaar is grooter dan gij denkt!

— Ik spot niet.

— En zal de Jonkvrouw dan niet herkennen welken weg zij gevolgd heeft?

— En het huis aanwijzen waar men ze opgesloten hield?

— Zoo meen ik het niet, Overdeken; ik wil zeggen dat men haar blinddoeke en belette te roepen. Men kon haar dan in eene andere wijk der stad dragen en haar daar laten liggen.

— Maar, onbezonnene, als de nachtwacht of zelfs een enkel poorter, u ontmoet, zijn wij dan niet verraden?

— Inderdaad! Wel, zeg gij dan wat er moet gedaan worden!

De Overdeken naderde dichter tot den Ribauden-koning die niet verre van hem gezeten was, en hem bij de hand vattend, sprak hij:
— Ah, Muggelyn, zijt gij reeds zoo oud geworden zonder te weten dat een voorzichtige geneesheer het staal gebruikt zoohaast de gewone middelen machteloos worden om eene gevaarlijke kwaal te heelen?

Zoudt gij in uw moedig hart geene kracht genoeg vinden om te besluiten tot de eenige daad die ons redden kan? Zou het wel de eerste maal zijn dat uwe dagge u verlossen zou van eenen lastigen getuige?

Muggelyn zag den Overdeken verbaasd in de oogen en zeide met halven

toch wel van komen dit werk te doen, gedurende de schoone en lange zomerdagen, werkloze metsers en knapen zullen daar enigen tijd hunne bezigheid aan vinden.

Onze bestuurders zegden vooreerst over geen geld te kunnen beschikken voor dat werk.

Dat kan. Maar heeft men pogingen daartoe aangewend?

Waarbij komt het dat in de maand Mei tusschen Appels en Schoonaarde ook een gat in den Scheldedijk was gespoeld, waardoor alleenlijk eenige meerschen overstromden, en zij daar met honderde werkmenschen zien aan werken hebben om dien dijk te maken?

Het waren daar maar eenige meerschen en hier is het eene gansche gebuurte, de kom van Wetteren, en wij gelooven niet dat er tusschen Gent en Antwerpen eene plaats langs den stroom bestaat waar er meer beweging is dan in Wetteren.

Wij hebben ons laten zeggen dat er geld ter beschikking is om nuttige werken uit te voeren wanneer de plans zijn opge-maakt en goedgekeurd, wat hier het geval was. Er schijnt echter nalatigheid in het spel te zijn en de eene steekt het op den andere!

Er is geld om de hagen te kuiscben langs den eigendom onzer overheden en om het gras op de Markt van tusschen de kalseien te halen, enz.

Maar voor het werk aan de Schelde is er geen geld!

De menschen van den Aard hebben nog niet genoeg met het tot driemaal toe springen der brug, zij moeten daarbij nog dag en nacht bekommerd zijn en gevaar loopen van door dien toestand alle soorten van kwalen op te doen.

Dat alles kan onze heeren niet schelen, zij die gedurende de overstromingen zich niet eens de moeite gaven om te komen zien!

Van zulke modelbestuurders yerlost ons allen!

Voor de bewoners van den Aard: R.

Wij keuren het schrijven van de bewoners van den Aard ten volle goed. Het is meer dan tijd dat men de werken begint, die altijd uitgesteld gebleven zijn. Destijds, toen de overstromingen aan den Aard gobeurden hebben wij er meer dan een artikel aan gewijd en genoeg aange-toond wat er diende gedaan te worden.

Toen met de kiezingen de klerikale ministers en hun aanhang per automobiël hier kwamen aangetuif, zegden wij het ook dat het enkel klesparade was. Hetgeen gebeurd is, bewijst het. Nu is de tijd daar dat men de handen aan het werk sla. Veel werklozen zullen kontent zijn dat zij mogen werken.

En als het gemeentebestuur den weg niet weet om aan geld geraken, dat men het ons zegge!

J. M.

Te Overmeire

't Was hier, dat, in 1798 de Boerenkrijg begon: de helden zijn er verheerlijkt door een standbeeld op de Plaats.

Er bestaat geene nijverheid; 't is eene der rijkste-boerengemeenten uit den omtrek; bijna elke inwoner heeft er zijn plekje land waar hij voor eenige maanden levensvoorraad op bekomt. Er zijn natuurlijk uitzonderingen: mannen die jaarlijks naar het Fransche gaan (die nu niet kunnen) en ook de arbeiders.

Wij zijn in huizen geweest waar groote ellende heerschte; o. a. in een klein huisje, waar wij met het hoofd tegen de zoldering kwamen: twee beddens stonden in een klein vertrek, waar twee stoelen en een oud kaken den eenigen huisraad was.

De man zegde ons dat hetgeen hij ont-vangt niet voldoende is om te leven: hij krijgt 1400 gr. meel per hoofd en per week, plus 1 fr. armengeld.

Hier was ook geen spraak van werklozensteun, alhoewel de werklozen uitgenoodigd waren geweest zich te laten op-schrijven.

Nu kunnen die menschen in leven blijven; immers het is zomer er moet geen vuur branden, en men heeft eenige kilos graan kunnen oogsten op andermans veld.

Maar wat zal het zijn in den winter? Zullen die sukkel van hun frank armen-

Te Overmeire

In eene zitting van het Midden-Comitéit is den verkoop van ons blad aan een onderzoek en eene bespreking onderworpen geworden, waaruit bleek dat ons geen andere keus overbleef dan, ofwel den verkoop van ons blad alhier op te schorsen, ofwel den abonnementsprijs eener week met 5 centiem te verhooogen, ten einde de menigvuldige en overgrote kosten te kunnen dekken, die uit de verzending der bladen en gelduitwisselen voortvloeien.

De nieuwe weekabonnementsprijs, dus 30 centiem in plaats van 25 centiem, heeft maar eerst betaald te worden van af Zondag September, zulks dank aan de tusschenkomst van het Midden-Comitéit in de vooraf in den laatsten tijd zoo hoog gestegen kosten.

Wij willen onze lezers bekend maken dat onze verkopers volstrekt voor niets in de prijsverhooiging tusschen zitten, zoodat wij hopen dat dan ook niemand hen dienaangaande onwelvoeglijke opmerkingen zal maken.

De prijsverhooiging is besloten geworden omdat wij meenden dat zulks door heel wat lezers beter zou onthaald worden dan het bericht dat «Vooruit» naar Meenen niet meer komt, zoodat wij overtuigd zijn dat om zoo te zeggen al onze lezers zich gaarne eene opoffering van 5 centiem per week zullen willen getroosten, om toch voort elken dag hun blad besteld te worden.

Het Midden-Comitéit.

geld kolen kunnen koopen?

Ons blad «Vooruit» is hier ook binnen geraakt. Maar door de vervolgingen van een onderpastoor en ontnemen van steun aan onze lezers, is dat getal gedaald; de werklieden of burgers durven «Vooruit» niet lezen uit vrees voor broodroof.

Het is te hopen dat het lezen van ons blad de menschen wat min slaafsch zal maken, en zij met ons zullen medestrijden om lotsverbetering voor de ongelukkige arbeiders, wier lot de gemeentebesturen niet veel schijnt te schelen!

Werklieden van Overmeire, leest Vooruit, het eenigste blad dat voor de arme in de bres springt en hun zijne hulp en steun verlegt.

DEN «DONCK»

Wie kent er niet dit frissche buiten-plaatsje met zijn groot meer, zijne villas, zijn bergen en dalen, waar de stadlieden de rustige natuur komen opzoeken, gezellige uurtjes doorbrengend aan de oevers van het heldere meer of in den lommer van de hooge boomen: de «Donck» trekt jaarlijks duizenden bezoekers.

Dit jaar niets van dit alles: de kapel staat daar verlaten op den berg; het meer draagt geene roeiboortjes en de villas zijn onbewoond.

Een deel van den «Donck» behoort aan Overmeire (De Klappel); een ander deel aan Uitbergen.

Toen wij er met den verkoper van «Vooruit» kwamen vonden eenige kwezel het plezierig te roepen «Achteruit».

Wij maakten ons daarin geen kwaad bloed, maar vroegen aan een groep mannen, die aan gemeentewerk bezig waren, waarom men achter onzen verkoper riep.

Wij legden hun uit waarom «Vooruit» verschoot, wat werk hij doet, wat er niet al veranderd was ten voordele der werkende klas sinds «Vooruit» de werkende klas bijstaat en verdedigt. De mannen begrepen ons goed; eenigen kochten zich een blad en het is te hopen dat zij het voort zullen lezen en laten lezen door hunne kameraden, op dat dezen zouden begrijpen dat het socia-lisme recht op leven wil voor iedereen, hooge loonen en betere werkvoorwaarden, en niet wil dat er naast zooveel weelde, ook zooveel ellende zij bij de werklieden.

Dat zij «Vooruit» lezen ondanks dwang of broodroof; dat zij met ons strijden tot verbetering van ons aller lot; dan zullen zij toonen dat er ook in het bijna verloren «Donck» mannen zijn, die hun tijd en krachten willen offeren voor het welzijn hunner ongelukkige broeders.

Leest «Vooruit», het werkersblad!

Bruintje.

Te Meenen

AAN ONZE LEZERS

In eene zitting van het Midden-Comitéit is den verkoop van ons blad aan een onderzoek en eene bespreking onderworpen geworden, waaruit bleek dat ons geen andere keus overbleef dan, ofwel den verkoop van ons blad alhier op te schorsen, ofwel den abonnementsprijs eener week met 5 centiem te verhooogen, ten einde de menigvuldige en overgrote kosten te kunnen dekken, die uit de verzending der bladen en gelduitwisselen voortvloeien.

De nieuwe weekabonnementsprijs, dus 30 centiem in plaats van 25 centiem, heeft maar eerst betaald te worden van af Zondag September, zulks dank aan de tusschenkomst van het Midden-Comitéit in de vooraf in den laatsten tijd zoo hoog gestegen kosten.

Wij willen onze lezers bekend maken dat onze verkopers volstrekt voor niets in de prijsverhooiging tusschen zitten, zoodat wij hopen dat dan ook niemand hen dienaangaande onwelvoeglijke opmerkingen zal maken.

De prijsverhooiging is besloten geworden omdat wij meenden dat zulks door heel wat lezers beter zou onthaald worden dan het bericht dat «Vooruit» naar Meenen niet meer komt, zoodat wij overtuigd zijn dat om zoo te zeggen al onze lezers zich gaarne eene opoffering van 5 centiem per week zullen willen getroosten, om toch voort elken dag hun blad besteld te worden.

Het Midden-Comitéit.

Te Meenen

glimlach:
— Gij denkt zeker dat ik Latijs geleerd heb, om dit duister gebrabbel te verstaan? Gij wilt weder langa kromme wegen tot uw doel geraken, meester; doch als gij het niet beter aanlegt kunt gij voortgaan tot morgen, ik zal u toch niet begrijpen.

Een siddering van ongeduld en gram-schap beving Geeraart Denys. Zich echter bedwingende, hernam hij:
— Een geheim is nooit trouwer bewaard, Muggelyn, dan wanneer het onder eene grafzerk verborgen ligt. De dooden alleen glijven stom voor eeuwig.

— Maar, meester, wat heeft toch onze toestand met de dooden gemeen? Want gij u reeds zonder hoofd? Ik ben nog zooverre niet. Zolang men leeft is er kans om te blijven leven.

— Valsche vainsaard! morde de Overdeken, gij wilt mij niet verstaan. In dit oogenblik zelfs kunt gij uw spotten nog niet laten. — Welnu, ik spreek klaar: genooch! — gij moet de Jonkvrouw vermoeden!

— Wat, wat zegt gij daar? riep de Ribauden-koning, de maagd vermoeden?

Hij wilde opspringen, doch Denys hield hem met geweld op zijnen bloel en ging voort:
— Haar vermoeden, zeg ik; haar lijf tot aan de Minneerschbrugge voeren, het met eenen steen belasten en het in de Leije laten zinken.

[Ord; voorlezer]

Alleen op de Wereld

VAN
Hector MALOT

Vertaald door GERARD KELLER

Een kwartier liepen wij voort, worstelende tegen den wind; onze stappen weerklonken op den harden grond in dezen hollen nacht; hoewel ik eigenlijk het eene been niet meer voor het andere verzetten kon, trok ik thans Vitalis voort. Met hoeveel verlangen zag ik den weg aan de linkerzijde tegemoet.

In het donker zag ik eensklaps eene kleine roode ster schitteren.

— Een licht, sprak ik, mijne hand uitstrekkende.

— Waar?

Vitalis staarde voor zich uit, en hoewel het licht flikkerde op niet zeer grooten afstand, zag hij toch niets. Ik begreep hieruit dat zijn gezicht verzwakt was, want gewoonlijk kon hij ver zien.

— Wat doet er dat licht ook toe? zeide hij. Het is de lamp die op de tafel van den een of anderen arbeider brandt, of misschien wel haar schijnsel over het bed van een stervende werpt; wij kunnen aan die deur toch niet aankloppen. Op het land zouden wij des nachts een onderkomen kunnen vragen, maar in den omstreken van Parijs is men niet zoo gastvrij. Hier

is geen huis voor ons open — kom voort!

Weder liepen wij eenige minuten voort en toen meende ik een weg te bespeuren, die den onzen doorsneed en op den hoek van dat pad eene zwarte massa, dit moest het kreupelhout zijn. Ik liet de hand van Vitalis los om spoedig vooruit te komen. Deze weg was met voren doorploegd.

— Hier is het kreupelhout; hier zijn de voren!

— Geef mij de hand, wij zijn gered; de groeve moet een minuut of vijf verder zijn; zie maar eens goed, dan zult gij het boschje boomen zien.

De hoop schonk ons weder kracht; mijne beenen werden minder zwaar; de grond scheen mij minder hard toe.

Toch waren voor mij die vijf minuten eene eeuwigheid.

— Wij volgen nu reeds langer dan vijf minuten den goeden weg, sprak Vitalis, stilstaande.

— Dat geloof ik ook.

— Waar loopen de voren?

— Recht voor ons.

— De ingang van de steengroef moet rechts zijn; we zijn hem voorbijgegaan, zonder hem gezien te hebben; in dezen donkeren nacht is het bijzonder moeilijk.

Toch hadden wij erom moeten denken dat wij te ver gingen.

— Ik verzeker u toch, dat de voren niet links afwijken.

— Hoe het ook zij, laten wij maar omkeeren.

Wederom keerden wij terug.

— Ziet ge het boschje boomen?

— Ja, daar ginds links.

— En de voren?

— Die zijn er niet.

— Ben ik dan blind? zeide Vitalis, terwijl hij de hand over de oogen streek; geef mij uwe hand en laten we recht op de boomen toelopen. Is er een muur? Een steenhoop?

— Neen, ik verzeker u, een muur.

Dat dit werkelijk zoo was, kon ik spoedig ontdekken, daar wij slechts weinige schreden van den muur verwijderd waren. Vitalis deed eenige passen en toen, alsof hij hem nog niet zag, legde hij zijn beide handen op den hinderpaal, dien hij een muur noemde en dien ik voor eenen hoop steenen hield.

— Het is een muur, zeide hij, alle steenen zijn geregeld geschikt en ik voel de kalk. Waar is dan toch de ingang? Zoek de voren.

Ik ging op den grond liggen en kroop den geheelen muur langs, zonder echter eene voor te kunnen ontdekken. Ik keerde toen naar Vitalis terug en stelde eenzelfde onderzoek aan de tegenovergestelde zijde in. De uitslag was dezelfde, overal een muur; nergens kon men eene opening bespeuren, noch een weg of diepe voren of het spoor dat ons den ingang verraadde.

— Ik zie niets dan sneeuw.

De toestand was onhoudbaar. Ongetwijfeld was mijn meester verdwaald en de groeven, die hij zocht, waren niet in dezen omstreken.

Toen ik geen voren vinden kon, bleef mijn meester een oogenblik zwijgend staan. Daarop drukte hij weder zijn handen tegen den muur en belaste dezen van alle kanten. Capi begreep van dit alles niets en blafte van ongeduld.

Ik liep achter Vitalis.

— Moeten wij nog verder zoeken?

— Neen, de groeve is ommuurd.

— Ommuurd?

— Men heeft den ingang gesloten, en wij kunnen onmogelijk daar binnen komen.

— Maar wat dan?

— Wat nu, niet waar? Ik weet het niet en er schiet ons niets anders over dan hier te sterven.

— O, meester!

— Ja, gij wilt niet sterven; gij zijt jong en aan het leven gehecht. Welnu, gij kunt loopen; ga uw gang.

— Maar gij dan?

— Als ik niet meer voort kan, dan zal ik als een oud paard er bij neervallen.

— Waar moet ik heen?

— Naar Parijs terug. Wanneer wij soms een politieagent tegenkomen dan laten we ons maar naar het bureau van politie brengen; ik had dit willen vermijden, maar ik wil u niet van koude laten omkomen. Kom, Rémi, mijn jongen, vat moed.

En wij sloegen toen weder denzelfden weg in, dien wij reeds eenmaal hadden afgelegd. Hoe laat het was, daarvan kon ik mij volstrekt geen denkbeeld maken. Wij hadden reeds lang en zelfs zeer langzaam gelopen. Middernacht, misschien wel een uur.

De hemel bleef donker; de maan scheen niet en slechts enkele sterren vertoonden zich, die echter veel kleiner dan anders geleken. De wind was in plaats te gaan liggen, met dubbele kracht opgestoken. Telkens deed hij de sneeuw, die aan den kant van den weg opgestapeld lag, verstuiven en ons in het gelaat waaien.

De huizen die wij voorbijgingen, waren allen gesloten en donker; ik verbeeldde mij dat de bewoners, die onder hunne

dekens lagen te slapen de deur voor ons zouden geopend hebben, indien ze wisten hoe koud wij het hadden.

Als wij maar hard waren gaan loopen, zouden wij de koude nog hebben kunnen trotseeren, maar Vitalis kon slechts met moeite voort en moest telkens uitrusten; zijne ademhaling was snel en kort, alsof hij zeer haastig gelopen had. Toen ik hem iets vroeg, antwoordde hij niet, maar gaf met een gebaar van de hand te kennen dat hij niet spreken kon.

Wij waren nu weder in de stad gekomen, dat is te zeggen: wij liepen tusschen muren, boven welke van tijd tot tijd een lantaarn uitstak, die aan eenen ijzerdraad scheen te hangen.

Vitalis stond stil en ik begreep dat hij niet langer voort kon.

— Wilt gij dat ik aan deze deur zal kloppen? vroeg ik.

— Neen, wat men zou ons toch niet openen. Het zijn tuinheden en groenteboeren, die daar wonen; zij staan midden in den nacht niet op. Laten wij dus maar voortloopen.

Maar hoe gaarne hij dit ook wilde, zijne krachten begaven hem. Toen hij eenigo schreden gedaan had, stond hij weder stil.

— Ik moet een oogenblik uitrusten, zeide hij, ik kan niet meer.

Een deur in de heining stond open en boven deze heining uit verrees een groote mesthoop, zooals men ze dikwijls in de tuinen van moezenaars ziet; de wind, die daarover heenstrekte, had het stroo losgemaakt en de eerste laag had zich over den weg, zelfs tot aan de heining toe, verspreid.

(Wordt voortgezet.)

Te Iseghem

EENE TREURIGE BESTATIGING

Een patroon-borstelfabrikant, goed bekend voor de kleine loonen die hij betaalde, bij zoover dat hij den bijnaam van « Drie-kluuten-baas » verwierf, neemt den slechten toestand van heden te baat om weer aan de loonen te snoeien en betaalt op verscheidene werken thans veel minder dan vóór den oorlog, terwijl alles wat de werklieden noodig hebben om te leven enorm in prijs gestegen is.

Dit noemen wij vlakaf eene slechte daad, zooveel te meer omdat zulks hem zal toelaten wederom concurrentie te voeren tegen de andere patroons die met betere gevoelens bezield zijn — concurrentie welke steeds gebeurt op den rug der werkers.

Doch, er is meer. Hij verbiedt zijne werklieden te zeggen dat zo aan min loon arbeiden, op straf geen werk meer te hebben. Maar als belooning, zoo zegt hij hun, zal ik uwe loonen niet opgeven aan 't Werklozencomité, ge zult aldus nog uwen onderstand volledig bij genieten.

En waarlijk, hij geeft huane loonen niet op.

Dit is effenaf bedriegerij en de werklieden aanzetten tot oneerlijk handelen, op gevaar af hen zonder werk te zetten.

En inderdaad, wij bestatigden reeds dat deze patroon op de lijsten van 't Werklozencomité enkel vijf namen met de loonen opgef. dan wanneer er ten minste 35 hadden moeten zijn!

Onlangs alles geven wij de werksters en werkers ongelijk; ten eerste: ze werken aan mindere loonen, wat ze niet mogen guld; ten tweede: door de handelwijze van dezen patroon en hen zelf is het het Werklozencomité dat onrechtsteeks het loon moet betalen dat deze patroon te WEINIG geeft; en ten derde: dit is de werking van het Werklozencomité verlammen en bedriegen, en daarmede al de werklozen en het Nationaal Hulpcomité op den hoop toe.

De werklieden kunnen en mogen dit niet goedkeuren; enkele kriegers zullen van ons gedacht niet zijn, maar we noemen vena kat, eene kat en willen in alles rechtvaardigheid.

Met dit wapen geharnast, vreezen wij niets.

Te Ronse

DE HUISHUURKWESTIE

Reeds verscheidene artikels hebben wij in het blad Vooruit gelezen aangaande dit belangrijke vraagstuk en met treurnis moeten wij bestatigen dat het nog verre is van opgelost te zijn.

Wij, Ronseenaars, dachten min of meer er bevrijd van te zijn, daar wij tot heden er weinig hoorden over zeggen. Wij dachten dat het patriotisme onzer huiseigenaars tegenover de arme werkende klasse veel hooger stond dan elders.

Wij hebben ons bedrogen!

Alle feiten zullen wij bij middel van ons blad kenbaar maken en alle huiseigenaars aan den schandpaal spijkeren die te kort komen aan hunne plichten tegenover hunne evenmenschen.

Voor heden zullen wij ons bepalen met een enkel feit dat een voorsmaakje zal geven van hetgeen die lieden in 't schild voeren.

De huiseigenaar Ch. L. Canterman die ook landbouwer en voerman is en sedert 't begin van den oorlog zijne werklieden verplichtte voor half loon 15 à 16 uren per dag te werken, speculeerende op den slechten tijd en hunne armoede, sleurt zijne huurders zonder recht of reden voor het gerecht, hun verplichtende malgré bongré, kennende of niet, hunne huishuur te betalen.

Dit heerschap wil van zijne huurders het onmogelijke daar zij maar gedeeltelijk mogen werken en maar juist genoeg verdienen om met vrouw en kinderen miserabel te leven, de levensmiddelen sedert eenigen tijd 100 per 100 gestegen zijnde.

Veel, zeer veel stof hebben wij nog over den huishuur in kwestie weg liezen, die wij

in volgende artikelen zullen behandelen, indien hij blijft voortduren in zijne boosheid.

Wij zijn ook zeer nieuwsgierig om te weten hoe de heer Vrederechter zich in de kwestie zal gedragen en of hij de koppige huiseigenaars zal steunen in hun pogen om de arme werkersbevolking te pluimen.

Niet genoeg dat de ongelukkige werklieden sedert meer dan een jaar geteisterd door den oorlog in de diepste ellende moeten voortkukelen, — niet genoeg dat zij buiten hunne schuld en verantwoordelijkheid hunne kinderen moeten zien slachtoffen en verminken terwijl hunne ouders en kleinere broeders en zusters van den honger bijna omkomen, — niet genoeg dat wij voortdurend het noodige voedsel missen en wij de jammerklachten hooren van die onschuldige kinderen, voor dewelke wij al het mogelijke doen om hun het noodige aan te schaffen, — niet genoeg dat wij de toekomst zwart moeten inzien, — niet wetende hoe en wanneer dit wereldtooneel zal eindigen, zien wij onophoudend dit wreedaardig monster — het kapitalisme — op zijne prooi loeren, het trachtende geheel en gansch te verslinden.

Wij denken voor heden te kunnen sluiten, maar darven openlijk aan de huiseigenaars verklaren dat wij zonder schromen de zaak der werklieden zullen verdedigen en hunne misdadige handelwijze tegenover hunne huurders aan de openbare opinie aanklagen.

Dat zij dit voor gezegd houden!

J. T.

SPORT

Voetbal

Zondag werd op het plein van Starling de Gand de match betwist tusschen Starling (1) 2 — Etoile Bleue, Ledeberg, gemiddelde ploeg (I-II) 1.

Den zelfden dag speelde Etoile Bleue (tous-petits) tegen de kleinen Etoile de Gand (1). Etoile Bleue wist op zijn plein de overwinning te behalen met 8-0.

TORNOOI GANDA F. C. GENT

Reglement

1. Ganda F. C. Gent richt een voetbal-tornooi in waaraan al de Clubs der stad en omliggende kunnen deelnemen.

2. De overwinnende ploeg zal 11 insignes ontvangen.

3. Al de matches zullen gespeeld worden op het plein der Ganda, gelegen Zwijnaardschensteengweg op 5 minuten van het eindpunt der tramlijn 5.

4. Het tornooi wordt gespeeld per afval-matches (al de matches moeten eenen uitslag opleveren, desnoods met extra-tijden).

5. Elke club welke wil mededingen moet zijne inschrijving ten laatste den 19 September 1915 doen geworden in het lokaal «Café Gustave», Kortrijksesteenweg, 283, en terzelfdertijd een inschrijvingsrecht storten ten beloope van 5 fr., waarvan, na afloop van het tornooi, 2,50 fr. zal teruggegeven worden, aan de clubs welke al de opgelegde matches gespeeld hebben. Het bestuur behoudt zich alle recht de inschrijvingen te weigeren van Clubs, welke geene genoegzame waarborgen bieden.

6. Al de spelers die eenen match van eerste divisie gespeeld hebben mogen aan het tornooi geen deel nemen.

7. Elke speler mag maar voor een elftal spelen.

8. De scheidsrechters worden benoemd door de zorgen van het scheidsrechterscomité der Provincie.

9. Het opmaken van de kalender zal plaats hebben den Zondag 26 September 1915, om 11 1/2 u. (D. T.) in het lokaal. Er zal rekening gehouden worden van de datums waarop mededingende Clubs matches te spelen hebben voor het Kampioenschap van Gent.

10. De reclamatiën moeten schriftelijk gezonden worden ten laatste 8 dagen na den match waarop ze betrek hebben, in het lokaal.

Het tornooi zal aanvang nemen den Zondag 3 October 1915.

Het Bestuur.

GENT

Voordrachten

We meldten reeds dat de heer O. Burvenich zijne voordracht, — die in het Feestlokaal moest plaats grijpen — heeft uitgesteld.

De heer Mauritz Vuysteek zal den heer O. Burvenich vervangen, met het onderwerp:

RABINDRANATH TAGORE'S WELZANGEN

Deze voordracht zal gehouden worden op Dinsdag 24 dezer om 4 u. (D. T.) in ONS HUIS.

Het is een zeer interessant onderwerp dat de heer M. Vuysteek behandelen zal. De Weizangen van den Indischen dichter, die in 1910 de Nobelprijs won, zijn waardig bij ons volk bekend te geraken.

We hopen veel volk te zien opkomen!

De heer dokter C. De Bruycker, bestuurder van het Stedelijk Atheneum voor meisjes, zal op Donderdag 23 Oogst en Dinsdag 7 September, om 3 1/2 ure (Duitsche tijd) zijne belangrijke wetenschappelijke lessen over:

Planten en dieren in verband met den omgang, voortzetten.

1° Invloed van de uitwendige omstandigheden op den bouw van planten en dieren.

2° Samenleving en wederkerig dienstbetoon tusschen: a) ongelijkssoortige, b) gelijksoortige wezens.

OPGEPAST! Boven aangekondigde voordrachten worden met LICHTBEELDEN opgeluisterd en zullen plaats grijpen in de kleine Kinemazaal van ons Feestlokaal (St-Pietersnieuwstraat).

De ingang is kosteloos en vrij voor iedereen.

Stadsnieuws

— GEVALLEN. — De kok, Georges Bovie, 26 jaren oud, wonende Kouter 7, reed per rijwielt langs de Visscherij, toen hij, een bootwagen willende voorbij steken, eene koord van de bache raakte en ten gronde werd geworpen. In zijnen val brak hij zich den rechter voet.

Dr Cuypers heeft hem verzorgd.

— EEN LEVENDE DOODE. — De genaamde Willems Arthur Gaston, geboren te Gent den 5 Mei 1891, n. 71276, 6e linie, zoon van Leopold Jozef en van wijlen Maria Rysnaer, die als dood werd aangegeven, is in leven in het kamp van Westfalie (Munster).

Mijnheer Theodoor-Karel Van Meurs en zijne kinderen en kleinkinderen; De familie Van Meurs; De familie Willo; hebben de droefheid U het smartelijk verlies te melden, dat zij komen te ondergaan in den persoon van

MEVROUW

Theodoor-Karel Van Meurs geboren Emille-Theresia Willo.

hunne teergeliefde echtgenote, moeder, schoonmoeder, grootmoeder, zuster, moei en nicht, geboren te Gent den 24 October 1844 en te St-Amandsberg kortstondig overleden den 20 Oogst 1915, na ontvangen te hebben de Rechten onzer Moeder der H. Kerk.

De absouten hebben plaats gehad Maandag 23 Augustus 1915 in de parociale kerk van het H. Hart, alsook de teraardbestelling op het kerkhof van St-Amandsberg. Vrienden en kennissen gelieven dit als doodsbericht te willen aanvaarden.

DE FAMILIE

Kunststraat, 109, St-Amandsberg.

BRIEVENBUS

BAKKERSVERENIGING, Gent. — Vooraleer de zaak in ons blad te bespreken, moet er getracht worden ze in der minne te schikken. Wij overhandigen uw schrijven aan gezet Verschraegen.

Redactie.

Partijberichten

DINSDAG

HARMONIE VOORUIT. — Om 6 ure, clarinetten; om 7 1/2 ure, bestuurzitting.

WOENSDAG

HARMONIE VOORUIT. — Om 8 ure, algemeene repetitie.

FANFARE «DE VOLKSVRIENDEN». Om 5 1/2 ure instrumentale les voor beginners.

FANFARE «DE VOLKSVRIENDEN». Om 6 ure solfegesles, om 7 ure repetitie voor Clairons, om 7 1/2 ure repetitie voor de Muzikanten. Tuba, trombone, bugles en clairons ter beschikking van nieuwe leden.

— DE SCHOENEN van « Vooruit » zijn de goedkoopste en de beste.

MEN VRAAGT een goedkoop camionetje te koop, kennende 1000 k. dragen. Adres bureel blad.

MEN VRAAGT: Goede Velomaker volle gast, kennende goed b: zeeren, kaders en wielen maken en monteeren, alsook een Halve gast, beide voorzien van goede getuigschriften. Schrijven 1 deel van het blad onder letters F. A. G. L.

A VENDRE: Belle Villa avec gr. magasins, écurie pr 4 chev. conv., pr toute industrie. Superf. 1500 m. car. S'adr. Bureau du journal.

CARBURE

GROOTHANDEL

Frère Orbaniaan, 87, Gent

ACETYLEENGAS LAMPEN

VOOR

WOONHUIZEN en WERKPLAATSEN

KOOLSTOF

(Carbure)

In 't groot en

In 't klein

EDUARD ROUVROY

(electricien)

Electriciek bouwkundige

GENT, Catalognestraat, 7

(BELFORT)

Electricieke installaties J.D.V.

Geen Petrool maar

goede Carbuur-

lampen welke niet

roesten en 7 UREN

branden aan 2.- fr.

stuk.

CARBUUR aan 0.65 fr.

te bekomen: CHICAGO STORES.

14, Walpoortbrugstraat, 14,

GENT.

EEN DEFTIGE VROUW vraagt werk voor alle dagen te kuischen. Schrijven Egede, Bertinstraat, 12, Ledeberg.

Men vraagt te huren in het midden der stad en dicht bij het water

MAGAZIJN EN BUREAU bij voorkeur met ingangpoort.

Schrijven bureel blag X. Y. Z.

JAGERS

schoone visse-trotten te koop bij J. SEYSSSENS, Bergendries, Lokeren.

IN- EN VERKOOP

van alle soorten LEDIGE ZAKKEN en EMBALLAGE. Jos. De Groeve, Handel-gemischen steengweg, 156, Ledeberg.

GENEESING door bijzondere behandeling door specialist. Raadpl.: Zon-, dins-, Vrijdagen van 9 tot 12 u. GENT, 64, Savenstraat, 64, GENT

PHOTOGRAPHIE-PAPIEREN

Altijd te bekomen: Bromuur-postkaarten marque «Commercial» in mat, half mat en blinkend. Kaarten in bromuur voor mortuair (doodbeelden) in mat en half-mat. Gewoon papier voor contact. Snelwerkend papier voor vergrootingen. Opgeloste ontwikkelaar. Alles van eerste kwaliteit. F. THIERY, St-Pietersvrouwstr., 67, Gent.

Carbure-Lampen

wende men zich naar de LANTARENFABRIEK.

HOOGPOORT, 3, TE GENT

Verkoopt in 't groot alle modellen van carbure-lampen, générateurs en lichtwerpers. Alsook de carbure voor de huislampen in 't groot en in 't klein, bij JULES JOORIS, Hoogpoort, 3, Gent.

HANDEL IN

Droogen en Pekelharing

Schelvish, Aberdaan, Sardinen, enz.

Gudburg, 46, Gent

Depot der Haringrookerij OCTAVE VANDENBOSCH, Aalst

CRESOLINE

is het beste INSEKTENDODEND en Reukverdrivend ONTSMETTINGSMIDDEL.